

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, în cauza penală în privința lui

Salajan Victor XXX,

născut la xxxx, originar și domiciliat în xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 27 noiembrie 2015 - până la 17 noiembrie 2016 (instanța de fond);*
- 2. de la 26 decembrie 2016 - până la 21 februarie 2017 (instanța de apel);*
- 3. de la 24 mai 2017 - până la 19 iulie 2017 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 17 noiembrie 2016, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Salajan Victor a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, la 4 ani și 8 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a se exercita o anumită activitate ce ține de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile de judecată legate de efectuarea expertizelor în mărime de 2520 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, în cadrul urmăririi penale s-a constatat o bănuială rezonabilă că Salajan Victor în perioada lunii august 2015, împreună și prin înțelegere prealabilă cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, fiind membru activ al unui grup criminal organizat, format din mai multe persoane, având rolul de

distribuitor al substanțelor narcotice, în circumstanțe nestabilite a primit de la complicii săi substanțe narcotice - marihuana, pentru înstrăinarea acesteia.

Întru realizarea intențiilor sale criminale de distribuire a substanțelor narcotice, în circumstanțe nestabilite pe parcursul urmăririi penale, Salajan V. a transmis lui Parașciuc C. pentru înstrăinare substanța narcotică - marihuană în cantitatea totală de 209,733 grame.

Parașciuc C. realizând intențiile comune cu Salajan V. de înstrăinare a substanțelor narcotice, la 12 august 2015, aproximativ la ora 15³⁰, aflându-se în xxx, a înstrăinat lui Viznovici I. substanță vegetală uscată și mărunțită de culoare verde-cafenie, pe care a primit-o de la Salajan V. contra sumei de xxx.

Conform raportului de expertiză nr. 8350 din 19 august 2015, masele vegetale uscate și mărunțite de culoare verde-cafenie, ridicate la 12 august 2015 de la investigatorul sub acoperire cu date cifrate, Viznovici I., reprezintă marihuana, care se atribuie la substanțele narcotice, cantitatea substanței narcotice (marihuană uscată) constituie în total 3,263 grame, care în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006, constituie proporții mari.

Totodată, la 19 august 2015, în cadrul percheziției efectuate de către organul de urmărire penală la domiciliul lui Parașciuc C., situat în xxx, au fost ridicate xxx, precum și xxx, care conțin substanța de culoare verde, uscată, cu miros specific, care a fost primit de la Salajan V. pentru înstrăinare, în cantitate totală de 206,47 grame.

Conform raportului de expertiză nr. 8377 din 09 septembrie 2015, masele vegetale uscate, mărunțite de culoare verde, cu miros specific, din cele xxx, ridicate în cadrul percheziției efectuate la domiciliul lui Parașciuc C., la data de 19 august 2015, reprezintă marihuană, obținută artizanal, care face parte din categoria substanțelor narcotice, cantitatea de substanță narcotică (marihuană) fiind în total de 133,08 grame (materie uscată).

Masele vegetale uscate, mărunțite de culoare verde, cu miros specific, din cele xxx, ridicate în cadrul percheziției la domiciliul lui Parașciuc C., reprezintă marihuană, obținută artizanal, care face parte categoria substanțelor narcotice, cantitatea căruia fiind în total de 68,79 grame (materie uscată), precum și cele xxx, ridicate în cadrul percheziției la domiciliul lui Parașciuc C., la fel reprezintă marihuană, obținută artizanal, care face parte din categoria substanțelor narcotice, cantitatea totală fiind de 4,60 grame (materie uscată).

Tot el, Salajan V., prelungindu-și acțiunile sale criminale de distribuire a substanței narcotice, la 19 august 2015 a fost stabilit de organul de urmărire penală, iar în rezultatul percheziției la domiciliul acestuia din xxx, a fost ridicat xxx, în care se afla substanța de culoare verde cu miros specific de marihuana. Conform raportului de expertiză nr. 8365 din 11 septembrie 2015, masa vegetală, de culoare verde, uscată și mărunțită, într-un pachet polimeric, reprezintă substanță narcotică marihuana, cu cantitatea de 310 grame (stare uscată).

Astfel, Salajan V., pe perioada nominalizată a distribuit și a păstrat în scop de înstrăinare substanță narcotică marihuană în cantitate de 519, 733 grame, care, constituie proporții deosebit de mari.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Brăteanu Veaceslav în numele inculpatului Salajan V., care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri cu stabilirea unei pedepse mai blânde, de altă categorie sub formă de amendă.

A menționat că instanța de fond nu a ținut cont de circumstanțele cauzei care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, de faptul că inculpatul a contribuit activ la descoperirea infracțiunii săvârșite în grup, că Salajan V. are loc permanent de trai, locuiește de comun cu familia sa, s-a căit sincer de cele comise, a recunoscut integral vinovăția, cauza a fost examinată în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală.

La fel, a indicat că la materialele cauzei au fost anexate un șir de diplome care dovedesc performanțele extraordinare a lui Salajan V. în domeniului sportului.

Astfel, instanța de judecată a aplicat o pedeapsă prea aspră față de inculpat, or, în privința lui Salajan V. poate fi aplicate prevederile art. 79 Cod penal sau cele ale art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, a fost admis din alte motive apelul declarat de avocat în numele inculpatului, casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală și pronunțată o nouă hotărâre pentru prima instanță, potrivit căreia.

- Salajan Victor a fost condamnat în baza art. 217¹ alin. (4) lit.b), d) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală la 4 ani și 8 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o

anumită activitate ce ține de circulația substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Salajan V. a infracțiunii prevăzută de art. 217¹ alin. (4) lit.b), d) Cod penal, și a conchis că, instanța de fond deși în partea dispozitivă a sentinței l-a recunoscut vinovat pe inculpat de comiterea infracțiunii nominalizate, în partea descriptivă a sentinței a omis să constate fapta comisă, fiind încălcate prevederile art. 394 alin.(1) Cod de procedură penală, eroare care urmează a fi corectată de către instanța de apel.

La stabilirea pedepsei inculpatului instanța a ținut cont de prevederile art. 6,7,61,75-78 Cod penal, art. 364¹ alin.(8) CPP, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria celor deosebit de grave, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de persoana inculpatului care anterior a fost judecat, fiind consumator de substanțe narcotice, este caracterizat pozitiv la locul de trai, are performanțe sportive notorii în domeniul sportului.

Ca circumstanțe atenuante instanța de apel a reținut: recunoașterea vinovăției, căința sinceră, iar circumstanțe agravante nefiind stabilite.

La fel, a considerat ca nefondat argumentul avocatului Salajan V. privind aplicarea față de inculpat a unei pedepse sub formă de amendă, or, sancțiunea art. 217¹ alin.(4) lit.b), d) Cod penal prevede exclusiv pedeapsa cu închisoare, fără a oferi alternative în acest sens.

Cât privește temeiul avocatului privind aplicarea art. 90 Cod penal, instanța l-a respins menționând în acest sens că, prevederile art. 90 alin.(4) Cod penal, prevede expres că persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu se aplică.

Prin urmare, au fost respinse și solicitările apelantului cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 79 Cod penal în privința lui Salajan V., concluzionând că, alin.(3) al normei date, prevede că în cazul condamnării persoanelor adulte pentru comiterea infracțiunilor deosebit de grave, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută de legea penală, dar constituind cel puțin 2/3 din minimul pedepsei prevăzute de cod pentru infracțiunea săvârșită.

Astfel, doctrina penală prevede că la stabilirea pedepsei mai blânde

decât cea prevăzută de lege instanța de judecată dispune de 3 variante și anume: - pedeapsa poate fi stabilită sub limita minimă prevăzută de articolul corespunzător al părții speciale a Codului penal, - instanța de judecată poate stabili o pedeapsă mai blândă decât cea prevăzută de articolul respectiv. Compararea pedepselor după rigurozitate se face prin aprecierea locului lor în conținutul art.62 Cod penal și, instanța poate să nu aplice pedeapsa complementară prevăzută ca fiind o obligațiune.

În calitate de circumstanțe excepționale pentru o pedeapsă mai blândă pot servi atât circumstanțele separate distincte prevăzute în art. 76 Cod penal, cât și cumulul lor, precum și alte circumstanțe ce atenuează răspunderea.

Potrivit art. 79 Cod penal, stabilirea pedepsei sub limita minimă sau a unei pedepse mai blânde, care nu este prevăzută în sancțiunea articolului corespunzător din Codul penal, în baza căruia este încadrată infracțiunea, se admite luând numai în considerare personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor excepționale, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea infracțiunii.

În spiritul acestei norme penale, se înțelege că trebuie să existe ori în împrejurările în care s-a derulat fapta infracțională, ori în datele privind personalitatea infractorului, circumstanțe, împrejurări, particularități, situații sau stări de lucruri, care constituie excepție de la starea obișnuită a lor ori a personalității inculpatului.

Prin urmare, în speță nu există nici un temei de a aplica inculpatului o pedeapsă sub limita stabilită de lege, deoarece nu sunt careva circumstanțe excepționale.

Totodată, instanța a reținut că în cadrul procesului penal, acuzatorul de stat a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată în mărime de 5663,65 lei, care includ salariul ofițerului de urmărire penală și a procurorului, precum și cheltuielile de efectuare a expertizei.

Instanța de fond just a respins solicitările de încasare din contul inculpatului a salariului ofițerului de urmărire penală și a procurorului, însă în mod eronat a încasat de la inculpat în beneficiul statului cheltuielile de judecată legate de efectuarea expertizelor în mărime de 2520 lei.

În acest sens, instanța de apel a conchis că instanța de fond nu a ținut cont că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale pentru efectuarea

expertizelor au fost efectuate în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) Cod penal, prin numirea efectuării expertizelor judiciare.

Dispoziția art. 227 Cod de procedură penală, stipulează cheltuielile de judecată, iar alin.(3) al normei nominalizate prevede că, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Art. 228 CPP reglementează compensarea cheltuielilor suportate de persoanele participante la procesul penal.

În conformitate cu art. 229 CPP, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, deși acuzatorul de stat a solicitat încasarea cheltuielilor suportate în legătură cu efectuarea expertizelor chimice, aceste expertize au fost dispuse pentru a constata dacă substanțele depistate la inculpat constituie substanțe narcotice. Prin urmare, cheltuielile nominalizate nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare prevăzute de art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală și nu urmează a fi suportate de condamnat.

Cheltuielile solicitate de procuror sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea administrării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză.

În acest sens, instanța a reținut că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului, prin numirea efectuării expertizelor chimice judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul de stat, din care motiv urmează a fi respinsă solicitarea acuzatorului de stat în această parte.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care, invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) CPP, solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a menționat că atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au luat în considerație faptul că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli la efectuarea expertizelor în sumă de 2520 lei, sumă care urmează a fi încasată de la inculpat, potrivit art. 227-229

CPP, iar instanța contrar prevederilor art. 385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt.

Prin urmare, consideră că soluția instanței de apel privind respingerea solicitării acuzatorului de stat referitor la încasarea de la Salajan V. a cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

Totodată, recurentul în recurs a făcut referire și a desfășurat dispoziția art. 227 Cod de procedură penală, care reglementează *cheltuielile judiciare*.

Astfel, legislatorul a expus clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

7. Asupra recursului declarat nu a fost depusă referință.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Drept temei pentru recurs procurorul a invocat prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs dacă instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicitând casarea hotărârii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în latura civilă, prin care s-a respins solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului Salajan V. în beneficiul statului cheltuielile de judecată legate de efectuarea expertizelor chimice în mărime de 2520 lei.

Astfel, în privința acestor motive, verificând materialele cauzei în raport cu argumentele din cererea de recurs, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit neîntemeiate, menționând următoarele.

Recurentul solicită în baza art. 227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizelor în mărime de 2530 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează că argumentele invocate de către autorul recursului în susținerea solicitării înaintate sunt neîntemeiate, deoarece dispozițiile art. 143 alin.(1) Cod de procedură penală, prevăd că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală).

Alin.(2) al art. 143 Cod de procedură penală, stipulează că, *plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.*

Drept urmare celor invocate, se indică că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum indică procurorul.

Astfel, se reține că expertizele chimice au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea constatării dacă substanțele depistate la inculpat constituie substanțe narcotice, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, Colegiul atestă că instanța de apel corect a reținut că astfel de cheltuieli ce sunt suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414 – 419 Cod de procedură penală, iar temeiul invocat de recurent prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a

găsit confirmare din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în decizia instanței de apel, în sensul casării hotărârii judecătorești și prin urmare, se impune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Cătălin Scutelnic, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, în cauza penală în privința lui *Salajan Victor*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 iulie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti